

Autovaccins bij GD

Autovaccins, ook wel bedrijfseigen vaccins of stalvaccins genoemd, kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan het terugdringen van antibioticumgebruik en sterfte onder pluimvee. Maar hoe werkt een autovaccin precies en wat komt er allemaal bij kijken?

Het gebruik van autovaccins is wettelijk aan strenge eisen gebonden. De Nederlandse wetgever heeft op basis van de Europese regelgeving, in de 'Regeling diergeneesmiddelen', autovaccins gedefinieerd als: 'Een entstof die bereid is met behulp van een uit één of meer dieren geïsoleerde pathogene organismen of antigenen met het oog op de incidentele toepassing bij datzelfde dier of diezelfde dieren of dieren die daarmee tezamen worden gehouden op dezelfde locatie'.

Regelgeving

Volgens deze regeling mogen alleen de ziektekiemen die uit dieren op het probleembedrijf zijn geïsoleerd worden gebruikt en dan alleen voor de dieren op datzelfde bedrijf. De overheid heeft wel toegestaan dat het autovaccin mag worden toegepast op het opfokbedrijf, wanneer de dieren uiteindelijk vervoerd gaan worden naar het genoemde probleembedrijf.

Daarnaast is in het Besluit diergeneesmiddelen aangeven dat een autovaccin alleen mag worden toegepast als er geen specifiek commercieel vaccin tegen de betreffende ziektekiem in Europa beschikbaar is. Als de dierenarts van mening is dat een commercieel vaccin niet afdoende werkt of zal werken, moet deze dat kunnen onderbouwen met gegevens over de betreffende ziektekiem. Bijvoorbeeld door aan te tonen dat de vaccin-stam die in het commerciële vaccin zit, een ander (sero)type is dan de ziektekiem die op het bedrijf is aangetoond.

Voor- en nadeel

Een voordeel van een autovaccin is dat bedrijfsspecifieke stammen worden gebruikt. Dit vormt echter meteen ook één van de zwakke punten van autovaccins. Het is namelijk mogelijk dat een met een autovaccin gevaccineerd koppel besmet raakt met een stam die niet eerder op het bedrijf is gevonden en dus niet is toegevoegd aan het autovaccin. Wanneer een dergelijke stam in de omgeving van een bedrijf is aangetoond en het risico op insleep van deze stam vanuit de omgeving groot is, zou het op voorhand toevoegen van deze stam aan een te gebruiken autovaccin logisch zijn, maar dit is helaas niet toegestaan.

Effectiviteit

Er kunnen geen garanties worden gegeven met betrekking tot effectiviteit van de autovaccins. We kunnen de vorm van het autovaccin wel zo maken dat een maximale effectiviteit van het vaccin kan worden verwacht. Het begint met de keuze van de ziektekiem(en). Alleen ziektekiemen die aanwijsbaar verantwoordelijk zijn voor een ziekteproces moeten in het autovaccin worden opgenomen. Dus alleen de kiemen die uit het zieke dier zijn geïsoleerd, bij voorkeur uit het beenmerg, het hart of de hersenen. Dit zijn ook de stammen die GD, op verzoek van inzenders, bewaart om later eventueel te gebruiken voor een autovaccin.

Samenstelling

Daarnaast is de samenstelling van het vaccin van belang. Bij een vaccinatie moet de (afgedode) ziektekiem zo goed mogelijk aan het immuunsysteem worden aangeboden. Het is mogelijk om hulpstoffen aan het autovaccin toe te voegen, zoals een specifieke olie. Dit kan een sterkere reactie van het immuunsysteem opwekken. Het is bij GD ook mogelijk om autovaccins te bestellen waarin deze olie is verwerkt.